

„Edinost“

Izjava enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se oprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); zven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasti

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasti itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

oddelatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Trst in pangermanizem.

I.

Kdor le površno sodi o gospodarskem stanju v Nemčiji, bi mogel sklepati, da Nemčija napreduje in raste v gospodarskem oziru. Eden najvažnejših francoskih publicistov, — André Cheredame, pa dokazuje v listu „l'Éclair“ nasprotno — da temu ni tako. Nemčija se bliža veliki ekonomski krizi zbog nedostatka narodnega kapitala. Temu dokaz je, da vlada ni mogla pri nijedni domači banki skleniti posojila, potrebnega za ogromne troške v Kitaju, ampak se je morala obrniti do bank „Zjedinenih držav“, da je najela posojilo v znesku 80.000.000 mark. Razlog temu je, da Nemčija mnogo prodaja, ali mnogo ne dobiva. Na industrijalnem polju producira ona razmeroma več, nego katera si bodi druga država. Da se vse to razproda in reši konkurenca drugih držav, morala je omejiti cene svojim industrijalnim produktom. Od tod prihaja, da mnogo prodaja, a malo dobiva in se nje narodni kapital ne okoriščuje na tem. Nemčija ne zadošča sebi za najelementarnejše potrebe. Ona mora kupovati vsako leto v drugih državah predmetov v znesku od dveh milijard frankov. Da se njen narodni kapital poveča, bi morala ti dve milijardi dobiti na drugem polju, namreč po razprodaji svojih industrijalnih produktov. No, od te razprodaje ne dobiva toliko, zbog česar se nje narodni kapital manjša.

Radi tega so v Nemčiji jako v skrbeh, kako bi prišli temu v okom. Pangermanska stranka misli, da je naša način za to. Ista zahteva namreč, da Avstrija stopi v nemško carinarsko zvezo — Zollverein. Nočemo tu preiskovati podrobno, kdo so ti pangermani. V Avstriji se smatrajo za pangermane samo pristaši Wolfa in Schönererja. Le-teh res ni mnogo. Ali treba pomisliti: prvo, da jih je bilo v prejšnji legislaturi perijodi samo osem, a sedaj jih je že edenindvajset ter da rastejo uprav električno; drugo: da so ravno oni dajali intencije vsej nemški akciji v parlamentu že tedaj, ko jih je bilo samo osem, kako bi jej ne dajali odslej, ko jih je edenindvajset? tretje: da se njih smatra za pangermane, ker govore iskreno in odkrito, ali po duši in čutstvu so vse nemške stranke — toliko v Nemčiji, kolikor v Avstriji — pangermanske. Izjemo moramo priznati le za katoliško stranko v Avstriji, ne pa za ono v Nem-

čiji! Pristaši katoliškega centra v Nemčiji spadajo med najogrujeveje pangermane, in to zato, ker bi se po Nemcih Avstrije njihovo število jako povečalo in dobili bi neko ravnotežje med katoliškim in protestantskim elementom. Mi ne pravimo, da se tendencija pangermanov glede Zollvereina že danes ali jutri uresniči, ker se take težnje ne izvajajo od jednega dne do drugega — ali treba jih je zabeležiti.

Ako bi Avstrija stopila v nemški Zollverein, bi le-ta gospodoval na Severnem morju, na Baltičkem in preko jadranskega morja na Srednjem morju. Vsled tega Zollvereina bi se avstro-nemški dogovor raztezal na vse manifestacije ekonomskega življenja, kakor na železnice, na pošte, na brzojave, na karale, a to bi omogočilo Nemčiji naravnost gorostasne operacije. Nemčija bi potem, ako bi se Zollverein raztegnil do Trsta, imela pod svojim uplivom železnico, ki bi se zgradila od Trsta do Monastira; a ker so že sedaj pod uplivom nemškim: železnica Carigrad-Solun-Monastir, železnica anatolska od Haidar-Paše z druge strani Bospora proti Carigradu do Angore in Konie, ter bagdadska železnica, ki se sedaj gradi od Konie do perzijskega zaliva — bi torej Nemčija dominirala na vsej železniški liniji, ki bi se nepretržno raztezala od Hamburga preko Trsta tja do perzijskega zaliva. Tako bi si Nemčija pridobila novih tržišč in njeni trgovini bi bil izročen neizmerno del kopnega. Ali Cheredame opaža dobro, da nas zgodovina uči, kako so vse carinarske zveze završile s tem, da je močnejši podvrgel šibkejšega! V našem slučaju bi bila Nemčija tisti močnejši, a Avstrija šibkejši. In tako prehaja germanizem od stadija kulturne skupnosti na najrealnejše in najkonkretnije polje.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 4. februarija 1901.

O položaju. Iz poročil v listih posnemljemo:

List „Budivoj“ v Budějovicah prinaša članek, o katerem se sodi, da je inspiriran po ministru Rezeku. V tem dopisu z Dunaja, se povdarja mej drugim, da v parlamentarnih odnosih avstrijskih vlada zmešnja, ki je huja, nego negotovost, ki je vladala v prejšnjem zasedanju. Po vseh znakih, ki so se

pojavi dosedaj, je predvideti, da bo obstanek dravnega zbora jako kratek. Govori se, da vlada že misli na razpuščenje državnega zbora. Ista sicer ne misli na to, da bi spremenila ustavo ali da bi uvela absolutizem, marveč hoče pokušati, da z radikalno preobnovo volilnega reda doseže zboljšanje politične situacije. Temeljna ideja tej preobnovi bi bila, da se sedaj obstoječe volilne kurije odpravijo in da se volilna pravica razširi. (O čemer pa je potrebno, da se ustvari tudi garancije, da to razširjeno volilno pravo tudi v resnici pride praktično do efekta. Najlepa volilna pravica na papirju ni drugega, nego makulatura, ako državna oblast prav ničesar ne stori v preprečje mahinacij, s katerimi se stotinam in stotinam volilcev krati volilno pravo, kakor je to že pravilo pri nas v Trstu in v Istri. Takih garancij pa ne dobimo pri nas nikdar, dokler se ne premeni ves sistem. V zistemu so se razvile razmere, ki delajo sedaj toliko toliko — zmešnjave. Op. ured „Edinost“.)

Bodoča taktika hrvatskih in slovenskih poslancev. Naša hrvatsko-slovenska kriza še ni rešena. „Slovenec“ zatrja sicer, da je izključeno, da bi slovenski poslanci obeh strank sedeli v enem klubu, dunajski listi pa zatrjajo, da dalmatinski poslanci nadaljujejo s prizadevanji, da se stvar poravna. In ker se je baje že dogodilo tudi drugim imenitnejšim ljudem, da niso posrebal juhe tako vreče, kakor se je kuhala, in je tudi največji ljubitelj „močnega“ prisiljen priliti malo vode v čašo, vzdržati se hočemo tudi še danes vsake sodbje. Čim pa dobimo zadnjo definitivno vest, izrečemo to sodbo brez vsacega ozira in hočemo označiti dejanja — po zaslugi in brez vsacega strahu pred kako zamero!

Pogrebne slavnosti kraljice Viktorije. Dne 1. t. m. se je vršil prvi del pogrebni slavnosti kraljice Viktorije ob krasnem vremenu in velikanski udeležbi iz grada Osborne v Portsmouth. Ob 1.45 popoldne prineslo je 12 mornarjev krsto s truplom umrle kraljice iz glavnega gradovega izhoda ter jo položili na topova kola. Krsto so odpeljali potem do kraljevske jahte „Alberta“. Pred krsto so jahali glasniki, kraljevi streli in trobentači v škotski obleki, kateri so svirali svoje melanholične pogrebne melodije. Tem so sledili razni vojaški oddelki, vojaške pomorske godbe.

Na obeh straneh krste so korakali or-

jaški grenadirji v rudečih uniformah, neposredno za krsto pa admiral sir Mihael Culme-Seymour in Fullerton v označenju, da je bil prvi dan slavnosti posvečen „kraljici morja“. Tem so sledili vladarji, principi in člani visoke aristokracije, na čelu kralj angleški Edvard VII., spremljan od nemškega cesarja in vojvode Connaught-skega. Potem so prišli ženski člani vladarskih in plemskih rodbin in slednjič dvorno plemstvo. Zednji del spreveda tvorilo je 3400 vojakov s 120 častniki.

Na obeh straneh ceste, dolge 2 km., po kateri se je premikal spreved, delalo je vojaštvo špalir.

Na molu sv. Trojice ukreali so krsto na kraljevo jahto „Alberta“ in ob tej priliki so gromeli topovi svoj veličastni pozdrav preminoli kraljici. „Alberta“ je potem skraljičnem truplom, spremljevana od neštevilnih kraljevskih ladij, na katere so se ukrcali člani spreveda, odplula med vojnimi ladjami, tvorečimi špalir, do Portsmouth-a. Iz vseh vojnih ladij so bobneli topovi v zadnji pozdrav svoji kraljici.

Kraljičino truplo je ostalo vso noč od 1. do 2. t. m. na ladiji v portsmouthski luki.

Naslednjega dne prepeljali so truplo kraljičino dvornim vlakom v London in od tu v grad Windsor, kjer so je položili v kapelo; danes se položi truplo v rakev.

Tržaške vesti.

† **Andrej Mušič.** Sinoči 1/2 8. uri je v tržaški bolnišnici preminolo jedno tistih sila redkih bitij, o katerih se more reči, da ni imelo svoje žive dni nobenega nasprotnika, mož one blage in skromne nravi, kateremu si jednostavno moral poklanjati svoje simpatije. Kdo ga ni imel prav od srea našega Andreja Mušiča in komu ne vstrepeče duša od britke boli, ko zre v ta novi odprti grob? In takorano, tako rano, veliko prerano, v najlepši možki dobi, v dobi 44 let, mu je leči v ta prezgodnji grob! Kdo bi bil mislil kaj takega, ko je pokojniku, tako rekoč, sililo iz obraza samo zdravje! In vendar ga je porušila težka bolezen.

Pokojnik je sin ugledne rodbine Mušičeve iz Senožč. Nad 20 let je bil knjigovodja in glavni uradnik tvrdke Dejakove, ki je visoko cenila tega uzornega, zvestega delavca svojega. Nepozabnih zaslug si je naš Andrej pridobil za našo posojilnico, kateri je bil nad-

Lotila se me je silna razburjenost, ki je trajala nekoliko dnij.

V.

Dolgo časa se nisem pomiril. Moj nemir ni bil v psihi (duši), temveč pravzaprav fizične naravi. Najmanjši nemir je razburil živce čez mero. Ako je na primer kak predmet pal na tla, ali, ako je zašumelo v kakem kotu, ako je pal suh list z drevesa, — stresel sem se ves in ozrl, je-li prihajala ona.

Čudno — skoro obolel sem od želje, da bi jo zopet videl, ponavljal v duhu vse sladkosti njene bližine, vso prelest njenega pojava in razkošni čar skupnega časa, a vendar se je nekako protivilo moje bitje, da bi moral doživeti zopet enako srečanje in enake trenutke, kakor oni dan ob zori. Zona me je oblila, in ves sem se stresel na vsem telesu, ako sem pomislil, da morda vstane sedaj pred menoj! Bil je oni elementarni strah in trepet živega realnega bitja pred neznanim svetom, — ona človeška fizična bojazen pred prekozemskim, ki jo človeško bitje nosi že od vekomaj v prsih, in se je človek ni rešil še sedaj. (Pride še.)

PODLISTEK.

Notturmo.

Spisal: Ksaver Šandor-Gjalski. — Prevel: Radi.

»Kaj je to bilo?« vprašal sem se zopet, ter sem občutil nekaj kakor strah, neko nesigurnost. Kako tudi ne? Stojim tukaj v vrtu in sem pri čisti pameti, kakor opoldne. Vem, da sem še trenotek prej držal v naročju mili živi stvar, še mi šumi v ušesih njen srebrni mili glas, še mi dražestni smešek — spominjam se njenih besed — vem, da sem jo gledal, tipal, poslušal, — a sedaj nankrat ni niti sledi o njej. Ni možno, da je bilo vse to le prazna prikazen, razburjena fantazija — evo — na prsih se svetli rumena odtrgana roža, še več — tudi drobna kapljica rudeče krvi na srcaji.

Da je ona res bila tu? Da se je povrnila — z onega sveta? — Ali — vsa tradicija o takem vračanju, kar mi je rojilo po glavi, je bila v neskladu s pojavom, ki sem ga gledal in s katerim sem se razgovarjal. Niti sledi o onem tajnostnem »clair-obscure«, o oni megloviti nejasnosti, — oni strahotnosti, ki jo bajka spaja s takim vračanjem

duš! Nič od vsega tega. Jaz sem gledal mlado krasno življenje. — Toplo realno življenje, njo vso, kakoršna je bila; čutil sem tudi njeno dihanje in vzdih. Še več, — jaz nisem žnjo drugače občeval, nego kakor da je živa, a o usodni in strašni smrti, ki naju je imela razdeliti za vedno, nisva omenila niti besedice.

»Kaj je bilo to?« vprašal sem se zopet, in nisem mogel pametno misliti.

Niti en trenotek nisem dvomil o resničnosti dogodka in se tolažil s tolačenjem halucinacij. Ali moderni racionalizem mi je zopet preveč trdno sedel v mojem umu, da bi — takoj prestopil v »drugi svet.« — Ali kako naj si pretolmačim! Tudi jaz sem si moral priznati, da stojim pred nečem tajnostnim, zagonetnim. Vel mi je od povsod mistični duh sveta, kateri je izven naših pet nesrečnih čutil, tu sem se mogel ukloniti veliki resnici, da se človek vrti v svetu, katerega niti ne pozna in more tu blebetati le o malenkostih, katere mu razodevajo njegovi slabi žveci — a razodevajo le, kakor jim je slabim in negotovim le mogoče!

»Ona je — ona je bila!« — sem se vzdignil slavodobitno nad skepto, da za malo časa padem zopet v njo.

Slednjič sem pozval gozdarja, da ga vprašam, je-li me je videl prej, nego je sprožil puško.

»Nisem vas videl, dokler nisem prišel na grič«, je odgovoril gozdar, gledaje neumerno v moje razdraženo in nemirno lice. »Ko sem zapazil ptico, sem videl, da je vaše gospodstvo v vrtu.«

»Videl si me torej!« sem vskliknil ves iz sebe, »sem-li bil sam — kje in kako si me videl?«

Gozdar se je še bolj začudil. Videlo se mu je na licu, kako se premaguje, da me ne vpraša, kaj je z menoj.

»Hm! Tam ste bili — s hrptom obrnjeni proti meni. Nekaj ste delali pri rožah. Ah, res — sedaj se spominjam, — zdelo se mi je, kakor da se s kom razgovarjate, no, jaz sem pomeril in nisem pazil več na vaše gospodstvo.«

»A za Boga — si-li videl, s kom sem se razgovarjal?«

»Nisem videl, ne, nisem niti pazil, mislil sem, da vaše gospodstvo govori z vrtnarjem, — gledal sem na ptico! Morja je prišel kakšen tat v vrt?« vprašal me je slednjič.

No, jaz mu nisem odgovoril in sem ga pustil.

zornik od nje obstanka sem. «Slovansko pevsko društvo» je zgubilo žnjim najboljšega II. tenorista svojega. Vsi, vsi, mi pa, ki smo živeli v dotikah s tem blagim možem, žalujemo po tebi, o dragi Andrej. Ta žalost je tako iskrena, tako pristna, da sploh nobeden nas niti pojmiti ne more, da bi bilo to res, kar so nam sporočili iz bolnišnice. Včeraj — da si so bila poročila naravnost obupna — smo se še krčevito oklepali nade ... sedaj pa je strto vse — nade in vse tisto življenje poštenjaka. Počivaj v miru, blaga slovenska duša! Prijatelji Tvoji, katerih si imel toliko, kolikor si poznal ljudi, Ti ohranijo neizbrisani spomin.

Nekoliko odgovora za — javnost. »Entrefilet« v našem listu od minolega četrta, nanašajoči se na unijatsko gibanje, je gospódo okoli »Slovenec« očitno spravil iz duševnega ravnotežja, da kar slepo streljajo — mimo tarče.

Kar se dostaje gospóda Podgornika, odgovarjamo tudi »Slovenec« kakor »Primorskemu listu«: Podgornik naj se brani sam, če se hoče! **Nas** odgovor v našo obrambo in v obrambo pravične stvari — pride že.

Za danes smo se namenili le reagirati na nastopni vsiklik »Slovenec« v njegovi številki od minolega petka:

»Edinosti« pa svetujemo, naj ona dela tam, kjer je njen poklic! Skrbni naj, da se slovensčina goji po uradih, po prodajalnicah, v javnosti, skrbni naj, da bodo slovenski rodoljubl svojo deo odgajali slovensko — to je njen poklic! Cerkev pa naj oni puste pri miru, ki marajo zanjo le takrat, kadar jo napadajo! Gospóda pri »Edinosti«, kdo pa pri vas socijalno deluje? Kdo rešuje ubogo slovensko rajo iz rok italijanskega kapitala? Koliko gospodarskih društev je potrebnih v Istri in okoli Trsta, ki jih niste osnovali? Tam delajte, tam je vaše mesto!

Torej — mi nam pustimo cerkev na miru in brigati se naj je le posvetne koristi naroda! Dobro, prav dobro! Kdo bi bil mislil, da se kedaj tako lepo srečamo s »Slovenec« v najlepšem soglasju?! Saj je to, kar zahteva od nas spoštovano glasiló katoliško-narodne stranke na Kranjskem, točka našega programa, sestavljenega že leta — 1876. A baš nam je največje do zvestobe svojemu programu, kakor smo povdarjali zadnjič v slavnostni številki našega lista. »Z verskimi zadevami se ne bo pečal ...« tako se glasi 6. točka tega programa.

Ali človeku z normalno razvitim človeškim razumom, ne treba praviti, da tej točki programa moremo ostati zvesti le v tem slučaju, ako je možno to brez škode za cilje, označene v drugih točkah programa! Ali nas umete?! Mi nismo krivi, ako se sedaj moramo baviti s cerkvenimi stvarmi. Cerkevna — politika, ki pomaga spravljati v nevarnost interese, ki so označeni v našem programu, politika, ki nas o vsakem koraku ovira na izvrševanju upravnih tistih nalog, na katere nas opozarja »Slovenec« in ki čisto po svojih organih aktivno in direktno nastopa proti izvrševateljem onih nalog: ta politika je kriva!

O da, gospóda, jako žalostno je to, da morajo posvetnjaki ustajati na obrambo pravice slovenskega ljudstva v cerkvi, da morajo posvetnjaki nositi vse to breme. Da, skoro — vse. Zopet nam prihajajo v spomin besede, ki nam jih je povodoma neke polemike s »Slovenec« rekel tržaški duhovnik: »Kaj se vjedajo, s kako pravico očitajo, ko je vendar neutajljiva resnica, da malone vse, kar se je v Trstu storilo v obrambo pravice, ki naj bi jih uživala naše ljudstvo izven cerkve in v cerkvi, je bilo storjeno od posvetnjakov!

Ali nikar ne mislite, da hočemo s tem pisati tožbo proti slovenskim duhovnikom. Oni so brez krivde. Oni niso mogli ničesar storiti, ker jih zadnja leta v Trstu — ni bilo; a če vidimo tu ali tam vendar še kakega slovenskega duhovnika narodnjaka, je to že rariteta, ki ima vezane roke, da ne pride v navskrižje — s politiko. Politika je kriva, tista cerkvena politika tržaška, ki je duhovniku, ako se je danes drznil le ganiti se za tiste naloge, na katere nam kaže »Slovenec« z jeznim obrazom, jutri že pošiljala dekret za — odhod!

Znana okrožnica papeževa zahteva, da sleherni otrok mora dobivati krščanski nauk v materinem jeziku. Fakt pa je, da se, kar se dostaje slovenskih otrok, v nijedni tržaški šoli ne pokore tej zapovedi papeževi! Celó oni slovenski otroci, ki se

pr pripravljajo za prvo sv. obhajilo, morajo slušati pouk po laških šolah in ne smejo hoditi k slovenskemu nauku, kolikor ga je še v dveh tržaških cerkvah!! Gospóda, vprašamo vas, čemu to, kakov je cilj taki — politiki?! Mar ne uničenje našega slovenskega življa?! Mar se niso cerkveni krogi s tako politiko pridružili onim, ki hočejo z nami napraviti tabula rasa?! In mi naj bi molčali k vsemu temu?! Mi ne silimo v cerkvene stvari, ali ko vidimo, da se cerkveni krogi ni malo ne zmenijo za obrambo pravice našega ljudstva v cerkvi in so še z vsem svojim postopanjem na uslugo onim, ki bi hoteli popolnoma izbrisati te naše pravice, je za nas sveta, neizogibna dolžnost, da se oglasimo mi! Tako je, gospóda okoli »Slovenec«: žalostno je, da morajo posvetnjaki vojevati borbo, katero bi morali vojevati vi in tisti činitelji, katere jemljete vi v svojo obrambo!

Koliko so isti činitelji storili še dosedaj za doseganje tistih ciljev v Trstu, na katere nas opozarja »Slovenec«?! Koliko, vprašamo vas. Zanimali so se le v toliko, da so vezali roko vsakemu duhovniku, ki je kazal le znamenje volje za narodno delo!! Zato bi lahko odrekli »Slovenec« vsako pravico za očitjanje na to stran, tu-li če bi bilo res, kar trdi, tudi ko bi bilo opravičeno očitjanje, ki zveni iz vprašanj: »Kdo pa pri vas socijalno deluje? Kdo rešuje ubogo slovensko rajo iz rok italijanskega kapitala? Koliko gospodarskih društev je potrebnih v Istri in okoli Trsta, ki jih niste osnovali?!

Če pa bomo vsledno odgovarjali, da dokažemo, kako je »Slovenec« zopet enkrat — krivico delal in slovensko javnost — desinformiral, ne storimo tega radi ujeja — dobro vemo, da nikdar ne prepričamo ljudi, ki nimajo potrebnega dušnega razpoloženja v to, da bi bili pravični tudi onim, ki se ne klanjajo brezpogojno slehernemu diktatu njihovega — ampak storimo radi slovenske javnosti!

V zaključek ponavljamo, da se bavimo z verskimi, ali bolje rečeno: s cerkvenimi stvarmi, ker nas je cerkev prisilila v to! In bavili se bomo tako dolgo, dokler bo obstajala nevarnost, da bo tudi cerkev odujala naš narod samemu sebi. Ob enem naj vsprejmejo gospóda okoli »Slovenec« zagotovilo, da s minoli tisti časi, ko je obtožba z »brezverstvom« vsikdar imela svoj zaželeni vspeh. Tega se ne bojimo več! Mi Slovani v Trstu smo se naučili: spoznavati se mejsebojno in prav umevati namene! Če pa konsekvence, ki se razvijajo iz tega spoznanja, niso ljube gg. okoli »Slovenec« in — onim drugim, mi ne moremo drugega, nego zaklicati: Tu l'as voulu George Dandin! Napenjali so strune — slovenske potrepljivosti do skrajnosti, a s tem so zgubili pravico tožiti, če je struna — počila.

C. kr. Italijani! Pišejo nam: Kako umesten je ta naslov o sedanjih razmerah, priča naj sledeči slučaj: V ulici Geppa št. 1 v II. nadstropju stanuje neki Savo, c. kr. finančni uradnik v pokoju. Ta uradnik (ali njegova družina) je čutil potrebo, da je dne 30. t. m. razobesil črno zastavo in povil svoja tri okna s črno! Ta gospod je Dalmatinec — ni torej Anglež, da bi žaloval za pokojno kraljico! Iz spoštovanja do Verdija pa ni italijanski podaniki niso razobešali črno — ne vemo torej, zakaj ta c. kr. mož demonstira za stvar, ki zaslučuje sicer vse spoštovanje, nikakor pa ne javne demonstracije!

To je gotovo — znamenje časa.

Italijansko junaštvo. Kdor pričakuje pod tem naslovom kako slavno zmago italijanske armade kje v Afriki ali na Kitajskem, se zelo moti. Stvar se je vršila v soboto zvečer tu v Trstu ob času leginega »kasona« in jo čitamo v večeršnjem »Piccolu«. Obstoja pa v glavnem v tem-le: Od gledišča »Politema Rossetti« je korakala po »Acquedotto« proti kavarni »Chiozza« petorica »Slovenec« (imena je, žalibog, »Piccolov« reporter najbrž pozabil medpotoma?! Ta vesela družba, pripoveduje »Piccolo«, se je zabavala s tem, da je insultirala vse mimogredoče Italijane, dokler je naletel pri »Chiozzi« na 2 (reci dva) italijanska junaka, katere sta premagala in naklestila vseh teh pet porednih Slovenec. (»In kdor ne verjame, o! ta je čudak«). Mi bi k tej lepi dogodbi dodali samo te-le opazke. »Piccolo« nam ne pove niti imen onih dveh laških junakov, še manj pa izvijajočih in »premaganih« Slovenec. Ob takih »slovenskih« prilikah, kakor je legin »kason«, se mora vedno zgoditi kaj zanimivega, če se pa ne zgodi, si jo pa

»brihtne« glavice pri »Piccolu« kar same kako konstruirajo. (Nekateri Slovenci, pa se vedno pritožujejo, da »Edinost« ni dovolj zanimiva, ker nima — takih zanimosti kakor »Piccolo«. O takih bi jih lahko napisali kar na koše, če je prav treba). Slednjič moramo povedati »Piccolu« še to, da bi se takih pet Slovenec, ki imajo toliko poguma, da izzivajo — celo na »Acquedotto«, gotovo ne dalo tako sramotno natepati od dveh laških »scartozov«, katerim je — kakor znano — dovolj, da jih jeden naših korenjakov grdo pogleda, da pokažejo pete. O tej dogodbi ne velja torej niti italijanski izrek »se non è bella è ben trovata« (Ako ni resnična, je pa lepo izmišljena).

Ljudsko štetje. Dne 31. jan. je prišel v hišo št. 310 na Istrski cesti magistratov uradnik k hišni vratarici in zahteval od nje podatke za ljudsko štetje. Žena je rekla, da jej je ime Antonija, pa hoče imeti drugih podatkov, naj pride, ko bo mož doma. Uradnik je šel po c. kr. redarja, ki pa ni mogel nič pomagati, nazadnje pa je hišni gospodar povedal uradniku priimek vratarice. Po drugih stanovanjih, se mu je godilo slično. Le družino Stojkovič Jakoba je popisal, ali tako, da ima 2-letni sin — 12 let! Žene iz vse hiše so pršile, naj se jim popisne pole puste, toda uradnik ni pristal na to. Dalje so prošile, naj pride, ko bodo možje doma — obojito sedaj, ko sta dva praznika, toda ni ga bilo nikogar in se torej ne more vedeti, kako se ta stvar zaključi! Na vsak način »spregovorimo še o tem slučaju.

Boea od sv. M. M. Zgor. na delu. Te dni je hodil po hišah v družbi z magistratovim uradnikom znani krčmar Boea. Ta je strašil naše ljudstvo, osobito ženske, z raznimi globami, zaporom in s kričanjem.

Furlan Josip od sv. M. M. Zgor. št. 53 toži, da sta omenjena silila njega ženo, da mora podpisati, drugače da bo kaznovana! Žena je res podpisala, ali kaj da je popisala — ne ve!

Križmančičevi soprogi, stanujoči na št. 55—56 sta tudi grozila na gori omenjeni način! Rekli so jej, da, ako ne podpiše, bo morala plačati 50 kron kazni, ali pa dobi 4 dni zapore!

Žena se ni vdala, ampak prosila je »gospóda«, naj prideta, ko bo mož doma, na kar sta odšla z grožnjo, kakor rečeno zgoraj.

Marija Firm na Istrski cesti št. 310 nam poroča:

Dne 31. januarja je priletel v njeno stanovanje neki »komisar« ter začel takoj upiti!

Žena, ki je v blagoslovljenem stanju, se je prestrašila, kakor so se prestrašili tudi njeni otročiči! Ta »komisar« je rjovel zato, ker je žena na laška vprašanja odgovarjala v slovenskem jeziku. Med drugim je rekla: »Maledetta genia ščava da« (zato so tri priče). Z eno besedo, ta komisar se je ponašal tako, da ga je sama hči hišnega gospodarja prav »fino« obdelala! Na zadnje je obžaloval svoje arogantno postopanje in — odšel!

Po stopnicah gredé, je pa še vzkliknil: »Ostia qua i parla tutti ščavo«!!

Ni-li to škandal?! Istotam stanuje družina Počkaj, katere gospodinja ne zna laški. Uradnik, ali magistratov »komisar« jej je rekel med drugim: »Maledetta patatta!« To je civilizacija!

Kakor smo že zadnjič objavili, je gosp. S. G. iz Vrdele zahteval za-se in za svoje najemnike vse tiskovine, tikajoče se ljudskega štetja, v slovensko-nemškem jeziku. Pred par dnevi je dotičnik res prejel od magistratovih organov take tiskovine! To je, prinesli so mu formular št. II. (velika pola) slovensko-nemški, male pa, št. V in VI, so mu vročili laško-nemške, ker da slovenskih nimajo.

Gospod S. je šel na c. kr. namestništvo ter je tam povprašal po omenjenih slovensko-nemških tiskovinah, ali tam so mu rekli, da jih — nimajo!

Mož je vložil takoj pismeno pritožbo, v kateri zahteva vse tiskovine v slovensko-nemškem jeziku! Na c. kr. namestništvo so mu tudi rekli, da so formular II. vdobili iz Ljubljane in da ostalih dveh ni mogoče vdočiti — ker jih na Kranjskem ne rabijo! (Mi pa vemo, da so jih imeli — vsaj nam se je to zatrdilo na ces. kr. namestništvu samem. Op. pis.!)

Isti slučaj se je dogdil uradniškemu oobju v »Delavskem podpornem društvu«! Tudi tu se je napravila pritožba!!

V pero nam sili vprašanje, da-li smo mi

tržaški Slovenci res pleme druge vrste, da se na tak način postopa z nami?!

Ni-li slovenski jezik tu deželni jezik? In ako je, zakaj se nam ne dajo naše, v zakouih zajamčene nam pravice?

Nismo-li mi dobri državljani?! Ne plačujemo-li davkov v denarju in krvi, kakor jih plačujejo drugi narodi v tej državi?! In ako delamo vse to, kar delajo drugi, je-li dostojno, da se moramo še-le tožariti, ako hočemo dobiti, kar uživajo drugi narodi, brez vsake tožbe in sitnosti?!

Čas bi bil, da se začne tudi znami postopati kakor z enakopravnim narodom, da se opuste razlike (da ne rečemo hujega) med eno in drugo narodnostjo!

Nam pravijo, ako zahtevamo svoje pravice, da smo sitneži, da uganjamo — politiko, ali vedite gospóda na desno in na levo; ker nam ustava zagotavlja in da se ne puščamo več — zapostavljati!!!

Bodoča taktika hrvatskih in slovenskih poslancev. »Hrvatska« piše o ciklu članku objavljenih v našem listu pod gorenjim naslovom:

»Vredno je, da se zabeleži glas tržaškega lista »Edinost«, ki je prinesel šest krašnih člankov pod naslovom »Bodoča taktika hrvatskih in slovenskih poslancev«. Ti članki, napisani z veliko političko zrelostjo, se naslanjajo na poznani članek »Südena«.... itd.

Prvi ples društva vojaških veteranov pod pokroviteljstvom njeg. c. in kraljeve visokosti nadvojvode Frana Ferdinanda d'Este, se je vršil minole sobote v gledališču »Armonia« in je vspol tako lepo, da morejo biti prireditelji povsem zadovoljni. Udeležba je nadkrilila vse pričakovanje, da si se uradne osebe niso udeležile radi dvornega žalovanja. Veža gledališča, stopnice in gledališče samo je bilo prav ukusno oličeno z zelenjem, grbi in zastavami. Tudi slovenskih trobojnic je bilo videti. Poleg družih društev, ki so bila zastopana po deputacijah je omeniti tudi obe slovenski podporni društvi. Na ples je došlo tudi mnogo častnikov. Ples je trajal do raneja jutra.

Trgovski ples. Ples, ki so ga priredili sinoči naši vrli trgovci z jestvinami v gledališču »Armonia« nam je podal zopet nov dokaz, kako se je začelo dramiti in gibati tudi v teh slojih. Nekdaj se je ravno v vrstah trgovskih pomočnikov odujalo svojemu rodu skoro — vse. Po tem moremo ceniti zasluge, onih vrlih mož in mladeničev, ki so začeli trgovske pomočnike vabiti jih v svoj krog ter učiti jih toliko v strokovnih stvarih, kolikor v — potrebni zvestobi do svojega roda. Da so ta prizadevanja že začela prinašati dobrega sadu, — s t m, da se je jel širiti smisel za združenje in organizovanje, videli smo tudi sinoči na trgovskem plesu. Zadovoljno smo gledali na samozavestne obraze vrlih mladeničev in na dehteč venec — dražestnih gospic in gospoj, vse v jako okusnih toaletah. Gledališče je bilo sijajno razsvitljeno. Prelepa slika je bila, ko je o finalu prve četvorke na kakih 200 plesočih parov padal magičen svet z galerije dolí. »Lanciers« je plesalo 40 karejev, »češko besedo« pa 4. Vse plese je izbornó vodil naš g. Ivan Umek, tako, da so tudi neplešaleci po ložah z največjim zanimanjem sledili plesom. Ples je trajal do ranega jutra, zabava je bila vseskozi nenavadno animirana in sploh vsa uprizoritev tako posrečena, da je bilo čuti hvale na vseh straneh. Čuli smo celo sodbo, da je bil to najlepši ples, kolikor jih je sploh bilo letos v gledališču »Armonia«. Mi moramo le čestitati vrlému odseku na prekrasnem vspehu, vsej mladini iz trgovskega stanu pa priporočamo ob tej priliki: kakor ste pokazali sinoči da se znate lepo družiti na zabavi, tako se izkažite na resnem delu — v svojo izobražbo in usposobljenje za tekmovalno borbo: sebi v prid in narodu slovenskemu v Trstu v zaslimbo!

Ples »lege«, ki se je vršil minole sobote, ni bil nič drugega nego največji med famo nimi tržaškimi »kasoni«: to je splošno mnenje tržaške publike. Razločeval se je od ostalih »kasonov« samo v tem, da je bil vrtop — gratis. Doznajemo nanareč iz gotovega vira, da so tržaški signori nakupili na stotine vstopnice, katere so razdelili potem med nižje sloje; no, in kedo bi bil tako bedast, da se ne bi malo zavrtel, če mu troške za to veselje plačajo — drugi. Na tak način fabricirajo tu v Trstu tiste »narodne manifestacije«, ki naj bi imponirale vsemu svetu in dokazale »narodni značaj« Trsta. Udeležba na tem plesu je bila po kakovosti pod vsako

kritiko, kar je najbolj precizno označeno z besedami: največji »kason«.

Plesni venček pevskega društva »Kolo«, ki je bil minoli petek v dvorani »pri oger-skem kralju«, se je obnesel prav dobro, obo- bito v moralnem obziru. Da ni bilo mnogo- številnejše udeležbe, je krivo to, da naše ljudstvo premalo pozna te res lepe prostore! Plesalo in pelo se je do 4. ure zjutraj.

Za prihodnjo soboto pričakujemo večje udeležbe, ker bo na tem drugem plesnem venčku dovoljen vstop tudi dostojnim ma- skam. Ura in cene ostanejo iste kakor zadnjič.

Za pok. kraljico Viktorijo vršila se je v soboto zjutraj žalovalna pobožnost v tukajšnji anglikanski cerkvi v ulici S. Mu- chele. Navzoči so bili namestnik, župan osebe angleškega konzulata in načelniki raz- nih oblasti.

Iz Škedenja nam pišejo: Gospoda, ki gospodujejo na mestnem magistratu, imajo sedaj vse polno posla z demonstracijami po- vodom smrti Verdija in s pripravami za di- fesa nazionale. Mi uvažujemo to. Vendar se nam zdi, da o tem ne bi smeli pozabljati tudi na naše Škedenjce, ki so jim vendar »cari fratelli« (kakor se je trdilo nedavno) ter naj bi preskrbeli, da ti fratelli dobe vsaj nekoliko — pitne vode.

Škedenjske žene tarnaajo sedaj: dokler nismo imeli še »konsilija« Banellija, nam je primanjkovalo vode samo po leti, sedaj pa, ko ga imamo, nam je primanjkuje tudi po zimi!

No, če bi bilo res, da obljube delajo dolg, bi bil naš Banelli že davno prišel — na boben.

Grozna nesreča. Včeraj popoldne pri- šel je Ivan Plesničar k 18-letni Antoniji Krapež v Rojano št. 139, ter jo povabil naj gre z njim na botrinje k nekim njegovim so- rodnikom. Int. Krapež pa ni hotela na no- ben način iti, ker jo baje niso povabili in je bila radi tega užaljena. Ko jo Plesničar na noben način ni mogel prepovoriti, da bi šla z njim, vzel je puško, katero je slučajno za- pazil na steni obešeno, ter smeje se pomeril na dekle, grozeč jej v šali, da jo gotovo ustrelji, ako ga ne uboga.

Krapež pa je odgovorila, naj jo le ustrelji, ona da ne gre, pa ne gre. Na to je Plesni- čar sprožil, ali o groza: puška je bila nabita in v trenutku je uboga Krapež ležala na tleh kakor mrtva; zadel jo je bil v trebuh. Ko je mladenič videl grozno posledico neumestne šale zbežal je kakor neumen iz hiše, ter ga do sedaj še niso našli; bojijo se, da se je v svojem obupu utegnil usmrtiti. Nesrečno dekle so prenesli v bolnišnico, kjer je danes zjutraj umrla.

Nesreča v škedenjskem plavžu. De- laveu škedenjske fužine Štefanu Godina pa- del je med delom na glavo kos železa, kateri mu je prizadel štiri rane. Davši mu prvo zdravniško pomoč, prenesli so ponesrečenca v mestno bolnišnico.

Dohod parnikov. V soboto so dospeli v tržaško luko Lloydovi parniki: »Massimi- liano« iz Benetk, »Vesta« iz Carigrada in Brindisi, »Flora« iz Smirne in Reke, »Wurm- brand« iz Kotora; italijanski parniki »Solve- rino« iz Marsilje in Ankone, »Agrumarja« iz Catanije, »San Giusto« iz Mazzare in Cata- nije; avst. og. parnik »Dubrovnik« iz Ko- tora in grški parnik »Thrakia« iz Smirne in Krfu.

Dražbe premičnin. V torek, dne 5. februarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbenih tuk. e. kr. okrajnega sodišča za ei- vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici dell'Istria št. 3, oprema v zalogi, slanina in jestvine; v ulici Boscetto št. 34, hišna oprava, konji, kočija, konjska oprava in vozovi; v ulici Stadion št. 1, zrcalo; v ulici Cassa di Risparmio št. 2, hišna oprava; v Arcata št. 2, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 2,8, ob 2. uri popoldne 6,2 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764,6. — Danes plima ob 9,30 predp. in ob 10,19 pop.; oseka ob 3,35 predpoludne in ob 4,3 popoldne.

Pevsko društvo »Lipa« v Bazovici priredi kakor smo že objavili, dne 10. fe- bruvarja svojo predpustno veselico s petjem, glasbo, igro in plesom. Program bo veleza- nimiv ter ga objavimo pravočasno. Na tej veselici se bo na občo željo vnovič pela lepa Ipavčeva skladba: »Kdo je mar?«, in nove slovenske narodne pesmi, ki so bile odbrane in nagrajene na ljudski veselici v Škedenju

dne 30. decembra 1900. Sviral bo izborni vojaški orkester peš-polka št. 97.

V počestitev spomina sinoči premi- nolega Andreja Mušiča so podarili družbi sv. Cirila in Metoda mesto venea na krsto »najbolji prijatelj njegov«: Kovač 10 K, Vinko Perušek 10, Rudolf Pretner 10 K in Pintar 1 K, Fran Zelen, užaljen po tej ne- nadomestni izgubi stanovskega tovariša, ožjega rojaka in prijatelja 5 kron.

Za možko podružnico družbe sv. Ci- rila in Metoda se je nabralo dne 30. dec. m. l. v gostilni Žingerea v Skopem 2 K 60 stot., gđ. Štefanija določila 30 stot., skupaj 2 K 90 stot.

NB. Vsled neljube pomote se ta znesak ni o pravem času objavil, kar naj se blago- hotno oprostí.

Blagajništvo.

Vesti iz ostale Primorske.

× Smrt uxor-narodne žene. Iz Malega Lošinja nam je došla vest, da je tam- kaj dne 29. januarja po dolgi in težki bo- lezni ter previdjena se sv. zakramenti za umirajoče umrla gospa Antonija udova Ško- pinčič v visoki starosti 93 let.

Z dobro znanom, babico našega Belanica, je legel v grob znamenit dokaz hrvatska M. Lošinja. Pokojnica, ki je svojo dobo pre- živel na malem Lošnju, ni znala namreč niti besedice italijanski in je vedno govorila jedino le v svojem hrvatskem jeziku. Po pri- povedovanju njenega unuka je običajala po- kojnica jemati ga na kolena ter mu v dolgih zimskih večerih pevati narodne pesmi, večina njih o kraljeviču Marku, pesmi podedovane od roditeljev, dedov svojih, ki se močno pri- bližavajo narodnim pesmam, ki jih je izdala Maticea Hrvatska, zbrane po Bosni, Heree- govini in drugod itd.

Vrli pokojnici, stari Hrvatci bila lahka zemlja hrvatska! V. p.!

× Nesreča na morju. V soboto zvečer zaril se je jadrenik »Zenit« pod po- veljstvom kapitana Orhanovića radi viharja med skalovje pri rtu »Bosforo« blizu Po- reča. Jadrenik je bil namenjen v Gvadalupe. Včeraj zjutraj je odplul Parnik »Pelagosa« pod poveljstvom kapitana Kerinčića z vsemi rešilnim pripravami, da reši ponesrečeno ladijo.

× Dela na predoru bohinjske železnice bodo potrebovala znatno več časa, nego se je prvotno mislilo. Ondi, kjer o mislili, da bo trdno skalovje, so naleteli nase drobne kamene. Ako se o nadaljnjih delih ne dobi drug rezultat, bodo stroški znatno večji.

× Ljudsko štetje v Istri. Iz Škofije se nam poroča: Ta teden je prišla k nam na Škofije takozvana komisija za ljudsko štetje. Prvi dan so prinesli saboj sune laško- nemške tiskovine! Ker je naše ljudstvo zah- tevalo slovensko-nemške, ali vsaj troj-zične in ker je izjavilo, da ne podpisje in se ne da podpisati drugače, je komisija odšla! Drugi dan se je ista povrnila v družbi orožni- kov in — z zahtevanimi tiskovinami. Znani »conte« Brutti je grozil z zaporom vsem onim, ki so dan prej izjavili, da hočejo tisko- vine tudi v slovenskem jeziku!

Ljudsko štetje se je vršilo vse v laškem jeziku, ker »komisarji« ne znajo jezika ljudstva, s katerim imajo posla!

Zagotovilo se nam je, da smo vsi »pi- sani za Slovence, ali o obstoječih razmerah se bojimo iznenadenj, zato pričakujemo, da slavná vlada pregleda, da-li je res tako, ka- kor je trdila komisija. V vseh Škofijah, iz- vzemši spodnjo, niti enega drugorodeca in vsi so zahtevali, naj se jih vpiše za to, kar so — veredemo!

Vedar se tem štetju so orožniki popisali par naših mož — zakaj ne vemo! Ako pa se je godilo to radi gori omenjenega — naj se močje nič ne strašijo!

Vesti iz Štajerske.

— Kupčija z glasovi. Na volit- vah v skupini južnoštajerskih mest je dobil nemški kandidat v Kozjem 13 glasov. Po pravici pa bi jih moral dobiti 4! Govori se, da je došlo v Kozje tisoč kron iz Celja in da je neki slovenski volilec dobil za svoj glas 100 K. Ne mora-li poštenega moža v dno duše boleti tako izdajstvo?

— Celjske novice. Proračun me- sta Celje za 1901 kaže 76.036 K. primanj- kljaja; v pokritje istega nalože 40% naklado in še druge doklade.

— Promovirana sta bila danes opoldne na graškem vseučilišču gospoda Fran Ranožnik iz čraega vrha pri Idriji ter Josip Strašek iz Koprivnice pri Rajhenburgu na Štajerskem, oba doktorjem vsega zdravil- stva. Čestitamo!

Vesti iz Koroške.

Slovenska zmagala na Koroškem V občinah Logavas, Kotlje in Sv. Štefan, ki so bile do sedaj v nemških rokah, zmagala je na občinskih volitvah slovenska stranka. Ti vspehi kažejo, da bi se lahko povspešilo gibanje naših bratov v tužnem Korotanu, ako bi združeni Slovenci začeli sistematično de- lovanje za obrambo periferije.

Razne vesti.

Odločilen argument. Iz Tounja na Hr- vatskem poročajo to-le zanimivo dogodbi- co. V občinski seji je predlagal načelnik, naj se ustanovi ognjegasno društvo in v ta namen naj bi kupili potrebno brizgalko.

Vkljub vsej načelnikovi zgovornosti in vsem dokazom pa je predlog vendarle pogo- rel. Na to je pritekla hišina v zborovalnico ter je naznanila vsa prestrašena, da gori v dimniku občinske hiše, kjer so zborovali. Vsled tega je bila seja pretrgana brez vsa- cega predloga in vsi zborovalci so v tre- nutku zapustili sobano ter hiteli gasiti.

V naslednji seji so sklenili brez vsake debate in enoglasno, da je nakupiti brizgalko.

Za mornarje. Hrvatska pomorska šola v Bakru izjednači se v kratkem s pomorsko akademijo na reki in bo uživala iste štipen- dijalne ugodnosti kakor slednja. To znači lep napredek bratskega nam naroda in priporo- čamo naši mladini, ki se misli posvetiti mor- narstvu, da se po možnosti poda v to šolo, katere učni jezik se mi Slovenci priučimo lahko igrate.

Slovani na Grškem. Koncem VI. sto- letja poplavili so Slovani, takrat že zelo za- puščene grške pokrajine. Nekateri trdijo, da so se razprostirli skoraj po vsej Grški, drugi pa oporekajo temu. Dozdeva se namreč, da se Slovani niso naselili po mestih in na oba- lih Grške.

Vsekako je moralo biti na Peloponezu polno Slovanov, ker se je ta poluotok ime- noval nekaj časa Slaviniia, kjer so Slovani izumrli šele v 14. stoletju, le na Taygetu so so se ohranili do turških časov. Da-si je slovenski jezik popolnoma potopil v grškem, vendar je Slovanstvo popolnoma preobrazilo grški narod in mu vdihnilo novo življenje, da je zamogel ustati iz starogrških razvalin.

Lep šport. Pred nekoliko dnevi dvobo- evala sta se na Dunaju visokošola Štefan Čokovac in Karol Schmidt. Čokovac leži sedaj v bolnišnici smrtno ranjen; Schmidt pa in Čokovačeva sekundanta sta v zaporu. Ali to vse nič ne de, samo da je čast oprana. — — — O ti srednjeveški pojmi o »časti«!

Književnost in umetnost.

Zemeljsko oblo v slovenskem jeziku. V Hölzl ovi zalogi na Dunaju izišlo je ravno- kar »Hölzlovo zemeljsko oblo« v slovenskem jeziku, katero je priredil profesor Fran Orožen. Premier istega meri 25 1/2 cm, merilo je razmerju 1:50,000,000. Naučno minister- stvo ga je že odobrilo za šolski pouk na slo- venskih šolah.

»Glasbena Zora«, edini slov. glasbeni list neha izhajati, kakor javlja urednik g.e prof. Fr. Gerbič. Škoda!

Brzljavna poročila.

Slovesna otvoritev državnega zbora. DUNAJ 4. (B.) Prestolni govor pozdrav- lja poslance in naznanja, da se jim takoj predlože v ustavno odobrenje one naredbi, ki jih je vlada izdala tekom nestalnih razmer. Čim naztopijo mirneji odnošaji, bo naloga zakonodaje, da se izraziteje določijo poobla- stila skupnega ministerstva za posebno nujne slučaje.

Prestolni govor napoveduje predlogo pro- računa za tekoče leto in posebne kreditne predloge ter zaključne odredbe uravnave valute.

Nadalje naznanja predloge pospeševanja industrije, zakon o varstvu delavcev in dru- gih privatnih nameštencev, predloge za po- polnjenje železniških mrež, zlasti drugo zvezo

s Trstom, urejenje vprašanja bosansko-herce- govinske železnice.

Nadalje obeča prestolni govor urejenje vprašanja izseljevanja, predloge za prirejanje primernih stanovanj širjim slojem delavcev, predlogo za omejevanje pijančevanja, preo- snovo obrtnih in komercialnih šol, popolnje- nje visokih šol; predlogo o uporabljanju pre- bitkov komunalnih sirotišnic.

Zakonski načrt o preosnovi tiskovnega zakona je blizu dovršen. V svoje varstvo in v varstvo interesov monarhije mora država skrbeti za svojo vojno silo.

Prestolni govor se nadeja, da se državni zbor ne bo odtezal neizogibnim potrebščinam države.

Na to prehaja prestolni govor k odno- šajem do družin držav (ta ostali del prine- semo jutri, ker ga do zaključka lista nismo prejeli od kor. biró-a. Op. ur.).

Dr. Živny pomiloščen.

DUNAJ 3. (P.) Dr. Živnega, glavnega urednika lista »Parlamentar« je cesar pomi- lostil vsled česar je bil izpuščen iz težke ječe.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 3. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Newjorka: Depeša iz Pekinga pravi: grof Waldersee oporeka, da bi imel končne načrte za umaknenje vojaštva iz Pekinga. On ima sicer neke predhodne načrte in je zaupno prosil ptuje generale naj bi mu povedali svoje mnenje glede umaknenja vojaštva iz Pekinga izvzemši 2000 mož v obrambo po- slaništev in 8500 mož za varstvo železnice. Glede števila vojaštva, ki naj bi ostalo v Pekingu vladajo različna mnenja. Conger in Chaffee sta za to, da ostane v Pekingu le 1000 mož ameriškega vojaštva za varstvo poslaništev. Za slučaj, da se zasnuje medna- rodna straža v varstvo železnice, je general Chaffee mnenja, da se Združene države udeleže na tem in da puste tam toliko voja- štva, kolikor je potrebno zavarovanje ameri- kanski interesov, meni pa, da bi morala biti ta odredba le prehodne narave.

Pogreb bivšega ministra Pražaka.

OGRSKO GRADIŠČE 3. (B.) Včeraj se je vršil pogreb bivšega ministra barona Pražaka ob veliki udeležbi prebivalstva; do- šel je tudi namestnik grof Zierotin. Došli so nadalje: deželni glavar grof Vetter z dež. odborniki in več državnih in deželnih po- slancev, zastopniki občin, društva itd. Pred mestno hišo je imel župan Josip Staniel go- vor, v katerem je proslavil v pokojniku častnega meščana. Na grobu je govoril po- slanec Začek in je povdarjal, da je bilo po- kojniku dano doživeti sad svojega narodnega dela.

Vojna v južni Afriki.

LOURENZO MARQUEZ 3. (B.) Ka- kih 2000 Burov pod polkovnikom Blake stoji na portugalskem ozemlju, da — kakor se sudi — oslobode tam bivajoče Bure.

KIMBERLEY 3. (B.) Blizu Koffyfon- teina je bil boj med Buri in angleško pe- hoto na konjih. Buri so imeli 17 mrtvih, več ranjenih in 3 ujetih.

Pogrebne slavnosti.

LONDON 3. (B.) Nadvojvoda Fran Ferdinand je sinoči odpotoval od tu; oboje avstro-ogrškega poslaništva je došlo na ko- podvor, da se pokloni nadvojvodi.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst
T R S T
TOVARNA: ZALOGE:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vagal (solska poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetirj, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANJ CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod
ali železnico franko.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obu-
vala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpoljšatev je polnoma prost.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje isto s največjo natančnostjo in
točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
lovj. mojster

Dunajska filjalka
Branilne vloge na knjižice s 4%.
 Dunajska, berzno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Zaloga z lesom

vsake vrste in mere za mizarje in kolarje;
 zlasti pa kolesne špiče, platišča, karteje, re-
 meljne itd. priporočata

Božič & Stanič

TRST - Via Lazzaretto vecchio 18 - TRST

Zaloga cementa

je na prodaj po nizki ceni. Kupčija
 donša lep dobiček in je sešebno pri-
 pravna za kakega slovenskega trgovca.

Več se izve v kavarni Commercio
 pri g. Antonu Šorliju ustmeno ali pis-
 meno.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

priporočata

pristna bela in črna vina iz vi-
 pavskih, furlanskih, brskih, dal-
 matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-
 leznici na vse kraje avstro-ogrske monarhije
 v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
 šilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

JAKOB KLEMENC

zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

priporočata častitim svojim odjemalcem svojo
 prodajalnico, preskrbljeno z vsemi manufak-
 turnimi predmeti, združeno s krojačnico za
 gospode.

VELIK IZBOR

narodnih in avstrijskih zastav, transparentov
 in trakov za vence v različnih barvah.

Po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se uzorci vseh vrst z dotičnim
 cenami, poštne prosto.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s
 nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
 odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6,15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položnice na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9-12 dopoldne in
 od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9-12. dopoldne.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Tvrška Anton Dejak junior izpolnjuje žalostno dolžnost
 in naznanja, da je nje zvesti in dolgoletni uradnik, gospod

Andrej Mušič

sinoči ob 7. uri in pol umrl po daljši in mučni bolezni.

TRST, dne 4. januarja 1901.

Ugodna prilika.

IZBOR

NAOČNIKOV IN NANOŠNIKOV

s pereokopičnimi lečami predpisani od zdravnikov; okovi iz jekla,
 niklja, zlata in srebra po po jako nizkih cenah.

IZBOR

akromatičnih daljnogledov. Moderne lorinjete po nečuvno nizkih
 cenah in brez konkurence.

Izvršuje se vsakovrstne poprave teh predmetov.

Via Nuova — nasproti lekarne Zanetti — Via Nuova.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporočata slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste,
 iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
 vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Valjični mlin

Vinko Majdiča

V KRANJU

priporočata vse vrste svojih, z bok izvrstne kakovosti, mnogobrojno na
 svetovnih rastavah odlikovanih pridelkov po najnižjih cenah: pšenični
 debelo in drobnozrnati zdrob (gries); pšenično, rženo, polentno, turščo
 in ajdovo moko za krmo; debele in drobne otrobi; ješprejn, kašo itd.

Ceniki, ponudbe in vzorci so na rapolago

Naročila se izvrše vestno in nemudoma.

ZASTOPSTVA

na Reki:

v Trstu:

v Gorici:

g. Viljem Mayer

g. Aless. Rupnick & C. ie

g. Ernesto Stecker & C. ie

Via Squero nuovo št. 9.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
 besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo
 št. 2, toči istrsko, dal-
 matinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo
 vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika
 zaloga in delavnica vsako-
 vrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 [Corso
 filijalka ulica Riborgo 15. ima
 veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zalogo vsako-
 vrstnih tort, krožnikov, konfetov, raznovrstnih sladčič
 v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
 krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
 godbi in naročilu franco na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčičarna,
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moka. Vsprejema
 tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
 priporočata slavnemu občinstvu
 svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse
 druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporočata svoji kavarni
 „Commercio“ in „Tedesco“
 ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12
 priporočata svojo dobro pre-
 skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga raznovrstnega
 pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
 Za mnogobrojne naročbe se toplo priporočata svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
 k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucie 12
 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporočata svojo veliko prodajnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporočata
 Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

V Gorici.

Tovarna nadplato (Schuhober-
 theil) tvorni-
 ško zalogo usnja in podplato, vse potrebščine za
 čevljarje, sedlarje, knjigoveze itd. ter glavno zalogo
 voščila (biksa) družbe sv. Cirila in Metoda v Lju-
 bljani ima tvrška Ivan Drufova. Gorica Travnik 5.
 Podružnica v Komnu in Sežani. Ceniki zastoj in
 franco. Naročila točna.

Civilni in vojaški krojač.

G. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljiv
 kroji

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n.
 ima izborni zalogo vsakovrste blaga za obleke iz
 inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek,
 dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-
 novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona
 št. 7 izdeluje sveče iz pristnega
 čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za
 obilne naročbe se priporočata prečastiti duhovščini, cer-
 kvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Novoporočenci pozor! Velika
 zaloga
 vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal
 stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam
 in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako
 vrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih de-
 Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.
 Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, za-
 stavnih pisem, srečk, novcev, valut itd.
 po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti
 nizkim obrestim.

zavarovanje proti kurzni izgubi.
 Premese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
 na vložne knjižice, na tekoči račun in
 na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od
 dne vloge do dne vzdiga.
 Eskompt manjše najkulantneje.
 Borzna naročila.